

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ε΄ ΚΛΙΜΑΚΙΟ

ΠΡΑΞΗ 49 /2026

Αποτελούμενο από την Πρόεδρο του Κλιμακίου Αργυρώ Μαυρομάτη, Σύμβουλο, και τα μέλη Βασιλική Σαρηβαλάση και Παναγιώτα Τάγαρη, Παρέδρους.

Συνήλθε, μέσω τηλεδιάσκεψης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 336 παρ. 1 του ν. 4700/2020 (Α' 127), στις 2 Φεβρουαρίου 2026, προκειμένου να ελέγξει τη νομιμότητα του σχεδίου της προγραμματικής σύμβασης, μεταξύ του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας» και του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας (Σ.Ε.Φ.)» για την υλοποίηση του έργου με τίτλο «Εκτέλεση έργου με αντικείμενο την ενεργειακή αναβάθμιση του κλειστού γηπέδου καλαθοσφαίρισης του Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας», εκτιμώμενου προϋπολογισμού 20.000.000,00 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ). Ο φάκελος με τα στοιχεία της υπόθεσης υποβλήθηκε στο Ελεγκτικό Συνέδριο στις 31.12.2025 (αριθ. πρωτ. ...), με το ... έγγραφο του Προέδρου του ΤΕΕ και συμπληρώθηκε στις 22.1.2026 μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Άκουσε την εισήγηση της Παρέδρου Βασιλικής Σαρηβαλάση.

Σκέφθηκε κατά τον νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Το σχέδιο της ως άνω προγραμματικής σύμβασης μεταξύ του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας» (Σ.Ε.Φ.) και του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας» για την υλοποίηση του έργου με τίτλο «Εκτέλεση έργου με αντικείμενο την ενεργειακή αναβάθμιση του κλειστού γηπέδου καλαθοσφαίρισης του Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας» παραδεκτώς εισάγεται ενώπιον του παρόντος Κλιμακίου για την άσκηση ελέγχου νομιμότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 324 του ν. 4700/2020 «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για τον προσυμβατικό έλεγχο, (...) και άλλες διατάξεις» (Α' 127) και του

άρθρου 100 παρ. 1 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87).

2. Με τις διατάξεις του άρθρου 100 του ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87), όπως ισχύει, θεσμοθετείται η συνεργασία μεταξύ δημόσιων φορέων, βάσει «προγραμματικής σύμβασης» και καθορίζεται, στην παράγραφο 2 του ανωτέρω άρθρου, το ελάχιστο αναγκαίο περιεχόμενο κάθε προγραμματικής σύμβασης, ούτως ώστε από αυτήν να παράγεται πραγματική και όχι κατ' επίφαση δέσμευση των μερών και να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εκτέλεσή της. Σύμφωνα δε με το άρθρο 12 παρ. 4 και 6 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), οι ως άνω προγραμματικές συμβάσεις, όταν πράγματι αφορούν στη συνεργασία μεταξύ δημόσιων φορέων, με σκοπό, διά της συνένωσης των μέσων που διαθέτει ο καθένας από αυτούς, την από κοινού εκτέλεση της δημόσιας αποστολής τους, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω νόμου, που ρυθμίζει τις διαδικασίες ανάθεσης, σύναψης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων. Περαιτέρω, στο καθοριζόμενο, με τη μνημονευθείσα ρύθμιση της παρ. 2 του άρθρου 100 του ν.3852/2010, ελάχιστο αναγκαίο περιεχόμενο των προγραμματικών συμβάσεων περιλαμβάνονται: α) το αντικείμενο της σύμβασης, το συγκεκριμένο δηλαδή έργο που θα κατασκευαστεί, καθώς και ο σκοπός, για τον οποίο το έργο αυτό θα κατασκευαστεί, β) ο προϋπολογισμός της σύμβασης και οι πόροι από τους οποίους θα καλυφθούν οι αναλαμβανόμενες οικονομικές υποχρεώσεις, γ) τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, δ) η διάρκεια της σύμβασης και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσής της, ε) το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της και οι αρμοδιότητές του και στ) οι ρήτρες σε βάρος του συμβαλλομένου που παραβαίνει τους όρους της σύμβασης.

3. Με το άρθρο 40 του ν. 1828/1989 (Α' 2) συστάθηκε κρατικό νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 (Α' 65), μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με την επωνυμία «Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας» (εφεξής Σ.Ε.Φ.), υπαγόμενο στην εποπτεία του αρμόδιου για θέματα αθλητισμού Υπουργού, το οποίο συννόμως δύναται να συμβάλλεται για τη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (βλ. και τη 234/24.4.2013 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (ΦΕΚ Β' 1020). Ειδικότερα, στην παρ.3 του ως άνω άρθρου ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι στο Σ.Ε.Φ. ανήκει η διαχείριση και εκμετάλλευση όλων των κύριων και βοηθητικών χώρων και εγκαταστάσεων (αθλητικών,

γυμναστικών, αγωνιστικών) που υπάρχουν ή πρόκειται να κατασκευασθούν στην περιοχή του σταδίου Ειρήνης και Φιλίας, καθώς και η διοίκηση των έργων που εκτελούνται στους χώρους αυτούς.

4. Το έτερο συμβαλλόμενο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.) συστάθηκε με το άρθρο 1 του π.δ. της 27.11/14.12.1926 (Α' 430) ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, που εποπτεύεται από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών [πρώην Υπουργείο Δημοσίων Έργων, βλ. και άρθρο 1 του ν. 1486/1984 (Α' 161)]. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω δ/τος [όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 1486/1984], το Τ.Ε.Ε. έχει ως σκοπό την προαγωγή της επιστήμης στους τομείς που σχετίζονται με την ειδικότητα των μελών του, της τεχνικής και της τεχνολογίας γενικώς, και την αξιοποίησή τους για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, ως τεχνικός δε σύμβουλος της Κυβέρνησης παρέχει τη συνδρομή του για την άρτια κατάρτιση και εφαρμογή των αναπτυξιακών προγραμμάτων, για την αξιοποίηση των φυσικών πόρων, τη βελτίωση ποιότητας ζωής, την προστασία του περιβάλλοντος. Περαιτέρω, στο π.δ. 12/20 (Α'17) «Οργανισμός Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.)» ορίζεται ότι το Τ.Ε.Ε., ασκώντας τον ρόλο του ως τεχνικού συμβούλου της Πολιτείας και ως επιστημονικού και επαγγελματικού φορέα των μηχανικών, αναπτύσσει πρόσθετες υπηρεσίες υποστήριξης του έργου των μηχανικών και της Πολιτείας, είτε κατόπιν ανάθεσης από την Πολιτεία είτε με πρωτοβουλία της Διοίκησής του. Στις υπηρεσίες αυτές συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίων-Ενιαίο Λογισμικό-Τεχνικές Οδηγίες.

5. Η σύναψη της υπό έλεγχο προγραμματικής σύμβασης εγκρίθηκε με τα πρακτικά της ...¹⁵ Συνεδρίασης της ...2025 του Διοικητικού Συμβουλίου του κρατικού ν.π.ι.δ. «Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας (Σ.Ε.Φ.)» και την ...2025 απόφαση του Προέδρου του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (βλ. και τα πρακτικά της ...2024 Συνεδρίασης του Τ.Ε.Ε.) και έχει ως αντικείμενο την εκτέλεση του έργου «Ενεργειακή αναβάθμιση του κλειστού γηπέδου καλαθοσφαίρισης του Σ.Ε.Φ.», εκτιμώμενης αξίας 20.000.000,00 ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.). Ειδικότερα, η ελεγχόμενη προγραμματική σύμβαση αποσκοπεί στην εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, τη μείωση των λειτουργικών ενεργειακών δαπανών και των εκπομπών ρύπων, τη βελτίωση των συνθηκών θερμικής και οπτικής άνεσης για χρήστες και θεατές καθώς και την αντιμετώπιση υφιστάμενων προβλημάτων εισροής ομβρίων υδάτων, τα οποία θέτουν σε κίνδυνο τη λειτουργικότητα και τη μακροχρόνια βιωσιμότητα των εγκαταστάσεων. Οι παρεμβάσεις που θα μελετηθούν και θα προταθούν αφορούν τόσο στο κτιριακό κέλυφος όσο και στις ηλεκτρομηχανολογικές

εγκαταστάσεις του ΣΕΦ, με τρόπο συνδυαστικό και λειτουργικά ολοκληρωμένο, όπως αναλυτικά αναφέρεται στο άρθρο 1 του ελεγχόμενου σχεδίου σύμβασης και περιγράφεται στη σχετική μελέτη. Σύμφωνα με το άρθρο 2 της σύμβασης, το έργο, εκτιμώμενης αξίας 20.000.000,00 ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.), θα χρηματοδοτηθεί από εθνικούς ή/και κοινοτικούς πόρους (πχ ΠΔΕ, ΕΕ κλπ). Περαιτέρω, στο άρθρο 3 της σύμβασης ορίζεται το Τ.Ε.Ε. ως Αναθέτουσα Αρχή και Φορέας Υλοποίησης, στο άρθρο 4 ορίζεται ότι η σύμβαση είναι σε ισχύ μέχρι την ολοκλήρωση του έργου και του συνόλου του φυσικού αντικειμένου και ότι ο χρόνος υλοποίησης της σύμβασης που θα συναφθεί για την εκπόνηση του φυσικού αντικειμένου ορίζεται σε 36 μήνες, με δυνατότητα τροποποίησης κατά την απόλυτη κρίση του ΤΕΕ. Στο άρθρο 5 προσδιορίζονται αναλυτικά οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών και ειδικότερα το μεν Σ.Ε.Φ. αναλαμβάνει τον ορισμό εκπροσώπων του στην Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης και την παροχή όλων των απαραίτητων στοιχείων και πληροφοριών για την υλοποίηση του αντικειμένου της σύμβασης, το δε Τ.Ε.Ε. αναλαμβάνει το σύνολο των αρμοδιοτήτων της Αναθέτουσας Αρχής και του Φορέα Υλοποίησης και τον ορισμό εκπροσώπων του στην Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης. Για την παρακολούθηση της εφαρμογής της σύμβασης, το άρθρο 6 αυτής προβλέπει τη σύσταση της ανωτέρω Κοινής Επιτροπής και τον τρόπο λειτουργίας της. Στο άρθρο 7 ορίζεται ότι επιτρέπονται τροποποιήσεις της προγραμματικής σύμβασης με απόφαση των αρμόδιων οργάνων των συμβαλλόμενων μερών κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης. Περαιτέρω, το άρθρο 8 ορίζει τις συνέπειες σε βάρος των συμβαλλόμενων λόγω παράβασης όρων της σύμβασης, το άρθρο 9 ορίζει λοιπούς ειδικότερους όρους και, τέλος, το άρθρο 10 ρυθμίζει ζητήματα που αφορούν στην επίλυση των μεταξύ των συμβαλλόμενων διαφορών από την εκτέλεση και ερμηνεία των όρων της σύμβασης.

6. Με τα δεδομένα αυτά, είναι επιτρεπτή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 100 του ν.3852/2010, η σύναψη της ελεγχόμενης προγραμματικής σύμβασης, καθόσον η σύμβαση αυτή εγκαθιδρύει, πράγματι, συνεργασία μεταξύ των συμβαλλόμενων δημόσιων φορέων, με σκοπό, μέσω της συνένωσης των μέσων που διαθέτει ο καθένας από αυτούς, την από κοινού εκτέλεση της δημόσιας αποστολής τους, και ως τέτοια δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν.4412/2016. Περαιτέρω, το υποβληθέν για έλεγχο σχέδιο σύμβασης, το οποίο επισυνάπτεται στην παρούσα Πράξη και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής, έχει το ελάχιστο κατά νόμο περιεχόμενο, και επομένως, δεν συντρέχει νόμιμος λόγος που να κωλύει την υπογραφή του, υπό τον όρο ότι τα πρακτικά της ...¹⁵ Συνεδρίασης της ...2025 του Διοικητικού Συμβουλίου του κρατικού ν.π.ι.δ.

«Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας (Σ.Ε.Φ.)» έχουν υπαχθεί σε έλεγχο νομιμότητας από τον Υπουργό Αθλητισμού κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 40 παρ.2 του ν. 1828/1989 (Α' 2) και με τις επισημάνσεις ότι: α) στα «Λαμβάνοντας υπόψη» του σχεδίου πρέπει να προστεθεί η ...2025 απόφαση του Προέδρου του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, β) στο άρθρο 2 η φράση «κοινοτικούς πόρους» θα αντικατασταθεί από «ενωσιακούς πόρους» και γ) οποιαδήποτε σύμβαση, που θα τροποποιεί την ελεγχόμενη, δύναται να συναφθεί μόνον υπό την προϋπόθεση της τήρησης των διατάξεων περί υπαγωγής της στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου .

Για τους λόγους αυτούς

Δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου προγραμματικής σύμβασης μεταξύ του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας» και νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας (Σ.Ε.Φ.)» για την υλοποίηση του έργου με τίτλο «Εκτέλεση έργου με αντικείμενο την ενεργειακή αναβάθμιση του κλειστού γηπέδου καλαθοσφαίρισης του Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας» υπό τον όρο και τις επισημάνσεις που αναφέρονται στην παρ. 6 της παρούσας.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ

ΑΡΓΥΡΩ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΑΡΗΒΑΛΑΣΗ